



SÁMENUORAIÐ DÁIDDADÁHPÁHUS

Saamelaisnuorten taidetapahtuma 2007

Ohcejogas/Utsjoella

Raporta/ Raportti

Rauna Rahko, Anja Vest, Hannu Kangasniemi ja Anni Näkkäljärvi



SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'GĜ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLADOAIMMAHAT
KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

SÁMENUORAIÐ DÁIDDADÁHPÁHUS 2007

ordnejuvvui Ohcejogas njukčamánu 22. beaivve. Sámediggi lei dáhpáhusa váldoordnejeaddjin. Gieldda fálaí buot gussiide borramuša ja Ohcejoga skuvlla ovccát luohkká doalai bufeahda. Jietnateknihkas fuolahii nuoraid bargobáđji Viestintápaja Avvilis. Nuorra Kultuvrra doaimmagotti dearvvuodaid dáhpáhusii bukte Helssegis kulturplánejeaddji Panu Mäenpää ja doaimmagotti lahttu Jorma Pilke.

Sámediggi lei ordnen sáhtuid Eanodaga, Anára, ja Soadegili skuvllain. Dáhpáhusas eai berrojuvvon oasseváldin- dahje sisabeassinmásvssut. Sámenuoraid dáiddadáhpáhus dollojuvvui seamma dási dáhpáhusan go guovlogielddaid dáhpáhusat, ja doppe válljejuvvui sámenuoraid ovddasteaddji riikka dási Nuorra Kultuvra -dáhpáhusii, dán vuoro Turku musihkkabeivviide 25.-27. 5. 2007. Oahpašministeria čujuhii dán guovtti dáhpáhusa goluide 15 000 euro mearreruđa.



DÁHPÁHUSA ORDNIEN

Dáhpáhusa plánenbargojovkui gulle rektor Arja Alaraudanjoki lassin oahpaheaddjit Nilla Tapiola, Niilo Rasmus, Helmi Länsman, Helena Guttorm sihke Rauna Rahko ja Anni Näkkäläjärv (kordinerendoaimma) Sámedikki čálligottis. Helmi Länsman maiddá jodihii dáhpáhusa davvisámegillii ja suomagillii. Sále čijaheamis veahkehedje maid skuvlla oahppit. Dáhpáhusii ledje bovdejuvvon buot sámemánát ja -nuorat sihke skuvllaid sámegielahokkit ja sámeluohkáid oahppit. Oasseváldin lei vejolaš maiddá skuvllaid olggobealde doaimmi nuoraide.

SAAMELAISNUORTEN TAIDETAPAHTUMA 2007

järjestettiin Utsjoella maaliskuun 22. päivänä. Saamelaiskäräjät toimi tapahtuman pääjärjestäjänä. Utsjoen kunta tarjosi kaikille vieraille kouluruuan ja Utsjoen peruskoulun ysiluokkalaisten pitivät buffettia. Ääniteknikasta huolehti Viestintápaja Ivalosta Eetu Suomisen johdolla. Nuori Kulttuuri toimikunnan terveiset Helsingistä toivat kulttuurisuunnittelija Panu Mäenpää ja toimikunnan jäsen Jorma Pilke.

Saamelaiskäräjät järjesti kuljetukset Enontekiön, Inarin ja Sodankylän kouluilta. Tapahtumassa ei peritty osallistumis- eikä pääsymaksuja. Saamelaisnuorten taidetapahtuma oli samantasoinen seutukuntien tapahtumien kanssa, joten siellä valittiin saamelaisnuorten edustaja valtakunnalliseen Nuori Kulttuuri -katselmukseen, tänä vuonna Turkuun nuorten musiikkipäiville 25.-27.5. Opetusministeriö osoitti näiden kahden tapahtuman kuluihin 15 000 euron määrärahan.



TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT

Tapahtuma suunnittelutyöryhmään kuuluivat rehtori Arja Alaraudanjoen lisäksi opettajat Nilla Tapiola, Niilo Rasmus, Helmi Länsman ja Helena Guttorm sekä Rauna Rahko ja Anni Näkkäläjärv (koordinointi) Saamelaiskäräjien sihteeristöstä. Helmi Länsman myös juonsi tapahtuman pohjoissaameksi ja suomeksi. Salin koristelussa auttoivat koulun oppilaat. Tapahtumaan oli kutsuttu kaikki saamelaislapset ja -nuoret sekä saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Osallistuminen oli mahdollista myös koulujen ulkopuolella toimiville nuorille.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Sáminuoraid dáiddadáhpáhusa váldoulbmilin lea addit nuoraide hástalusaid ovddidit dáidduideaset, fállat sidjiide jahkásaččat vejolašvuoda čájehit dáidduideaset maiddái earáide ja oažžut movttidahtti árvvoštallama dán barggu ovddas. Oktan dehálaš ulbmilin dáiddadáhpáhusain leamaš álo maiddái mánáid ja nuoraid sámegeielmähtu ja sápmeláš identitehta nannen. Dasa lassin doarju dáhpáhus mearkkašahtti láhkái oahppiid, oahpaheaddjiid ja vanhemiid oktasašbarggu. Dán jagi váldotemán lei musihkka, ja siidotemán lei vuosttas geardde ráidogovva.



OASSEVÁLDIT JA LOGUT

Dáhpáhusa šládjan dán jagi ledje musihkka ja ráidogovva. Musihkkagilvui oasi válde sullii 150 nuora ja máná 20 sierra joavkus, ja ráidogavat bohte 180. Dáhpáhusas ledje ovdanbuktimat buot golmma Suoma sámegeielain.

Geahččit ja dáhpáhusii oassálastán nuorat ledje buohkat oktiibuot sullii 400 olbmo. Sále lei oppa dáhpáhusa áigge áibbas dievva. Sámegeiela ja sámegeielat luohkáid oahppiid logu ektui oasseváldiid mearri lei hui allat.

DUOPMÁRAT

Musihkkaduopmárin ledje beakkán, nuorra sámemusihkkárat Annukka Hirvasvuopio-Laiti, Tiina Sanila ja ”Amoc” dahjege Mikkal Morottaja. Duopmáriid čállin lei Sámedikki vs. skuvlenčállin Rauna Rahko. Duopmárat deattuhedje árvvošdallamis erenoamážit dan, man ollu nuorat ieža ledje plánen iežaset čájáhusaid ja mo sii ieža ovdanbukte daid lávddi alde. Duopmárat giddejedje fuopmášumi maiddái dasa, man bures nuorat máhtte sániid bajil. Ráidogovaid árvvoštallai Linda Sjöholm Roavvenjárggas, gos son studere govvadáidda-oahpaheaddjin dutkanfáttán ráidogovva.

LAJIT JA TAVOITTEET

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on antaa nuorille haasteita omien taitojensa kehittämiseen, tarjota heille vuosittain mahdollisuus näyttää taitojaan myös muille ja saada innostavaa palautetta tästä työstä. Taidetapahtuman yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut aina myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittäväällä tavalla oppilaiden, opettajien ja vanhempien yhteistyötä. Vuoden pääteemana oli musiikki, ja sivuteemana lisäksi ensimmäistä kertaa sarjakuva.



OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Tapahtuman lajeina olivat tänä vuonna musiikki ja sarjakuva. Musiikkikilpailuun oli osaa noin 150 nuorta 20:ssä eri kokoonpanossa, ja sarjakuvia saapui 180 kpl. Tapahtumassa kuultiin ja nähtiin esityksiä kaikilla kolmella Suomessa puhutulla saamenkielellä. Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli arviolta 400 henkeä. Sali oli täysi koko tapahtuman ajan. Saamen kielen ja saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärään verrattuna taidetapahtumaan osallistuneiden lukumäärä oli hyvin korkea.

TUOMARIT

Musiikkituomareina olivat nuoret, tunnetut saamelaismuusikot Annukka Hirvasvuopio-Laiti, Tiina Sanila sekä ”Amoc” eli Mikkal Morottaja. Tuomareiden sihteerinä toimi Saamelaiskäräjien vs. koulutussihteerin Rauna Rahko. Tuomarit olivat painottaneet arvosteluissaan erikoisesti sitä, miten paljon nuoret itse olivat suunnitelleet esityksiään. Lisäksi he kiinnittivät huomiota mm. siihen, miten hyvin sanat oli opeteltu ulkoa. Sarjakuvat arvosteli Linda Sjöholm Rovaniemeltä, jossa hän opiskelee kuvaamataidonopettaksi tutkimusaiheenaan sarjakuva. .

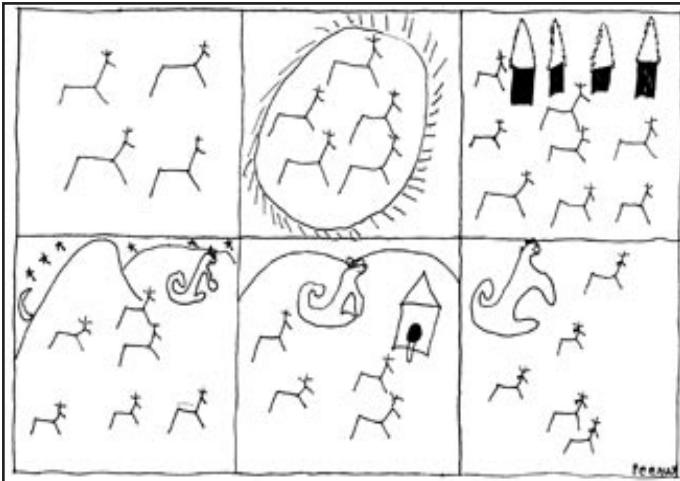
BÁLKKAŠUMIT

Buot oasseváldiide juhkojuvvojedje oasseváldinduođastusat. Ruhtabálkkašupmin juhkojuvvojedje 200, 150 ja 100 euro I, II ja III bálkkašupmin ja dasa lassin vel okta 100 euro sierrabálkkašupmi.

BOHTOSAT

Ráidogova temán lei DAVVIN – TAVVEEN – TÁ'VVEN ; máinnas dahje muitalus eallimis davvin – dáhpáhusain, beaivválaš bargguin; historjjá, dábiid, márkaniid, biktasiid ja sogaid birra... Materiálan geavahuvvui 4A-bábir, ovtta árkkas galge leat unnimusta 4 ja eanemustá 6 ruvttu. Govaid galggai sárgut čáhpes tuššain dahje peannain, ivnniid ja dušše liántta geavaheapmi lei gildojuvvon.

Mari Orvokki Muhonen



PALKINNOT

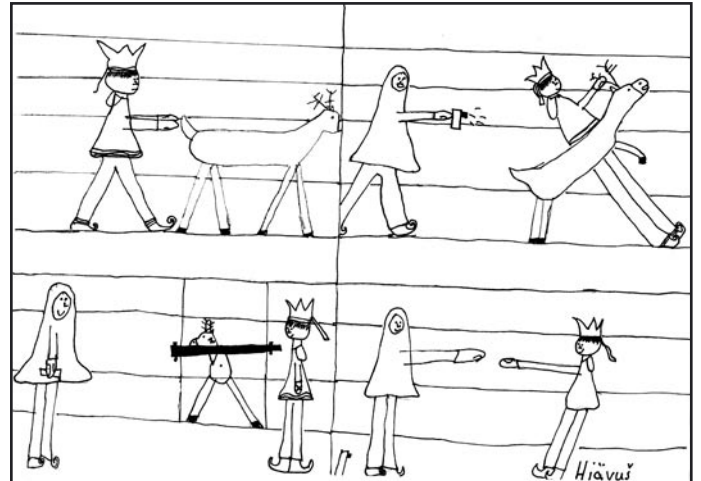
Kaikille osallistujille jaettiin osallistumistodistukset. Rahapalkintoina jaettiin 200, 150 ja 100 euroa I, II ja III palkintoina sekä lisäksi yksi 100 euron erikoismaininta.

TULOKSET

Sarjakuvan teemana oli POHJOINEN, kertomus elämästä pohjoisessa – tapahtumista, arjen töistä, historiasta, tavoista, juhlista, pukeutumisesta, suvuista...

Materiaalit oli määritelty: 4A-arkki, yhdellä arkilla vähintään 4 ja enintään 6 ruutua. Mustaa tussia tai kynää tuli käyttää, värien ja pelkän lyijykynän käyttö oli kielletty.

Sanna-Máret Muhonen



Jolanda Magga

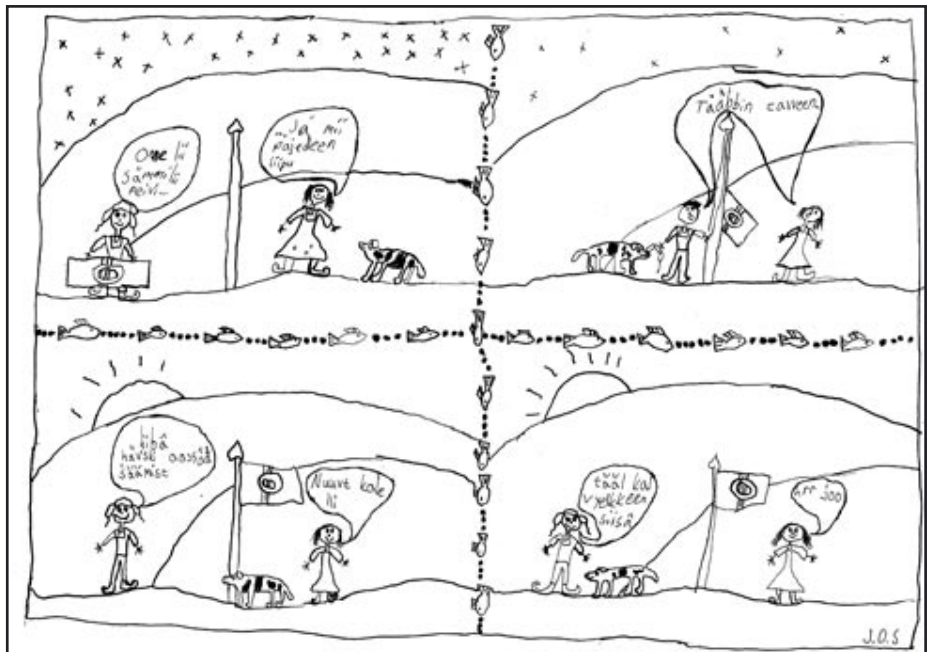
0-3 luokká/0-3 luokka

1. Mari Orvokki Muhonen,
Anára vuodskuvla/
Inarin peruskoulu 1lk.

2. Jolanda Magga, Avvila
vuolledássi/
Ivalon ala-aste 3 lk.

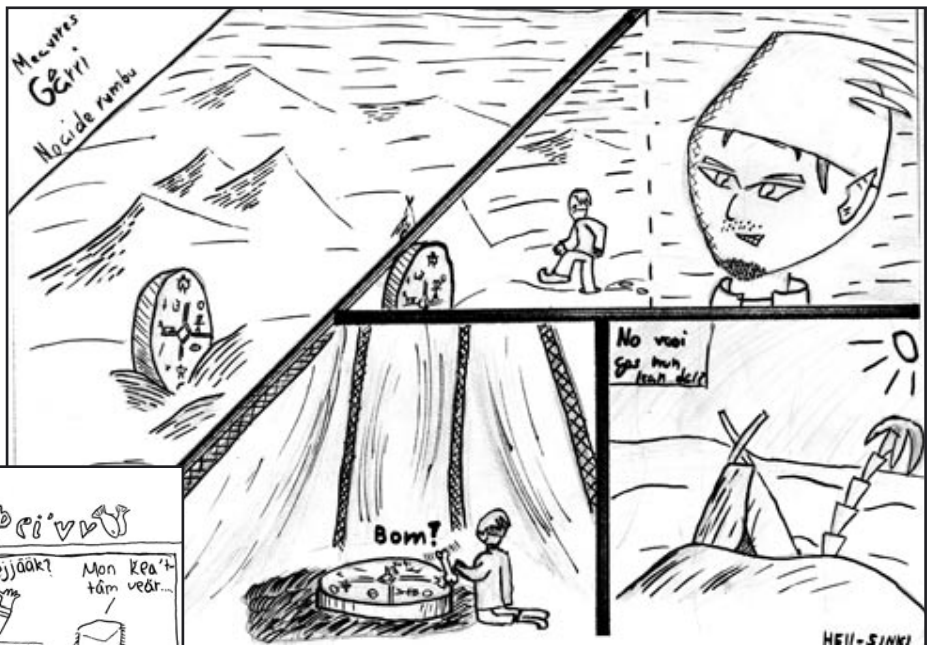
3. Sanna – Máret Muhonen;
Anára vuodskuvla/
Inarin peruskoulu 3 lk.





1. Jussá Seurujärvi,
Anára vuodđoskuvla/
Inarin peruskoulu 4 lk.

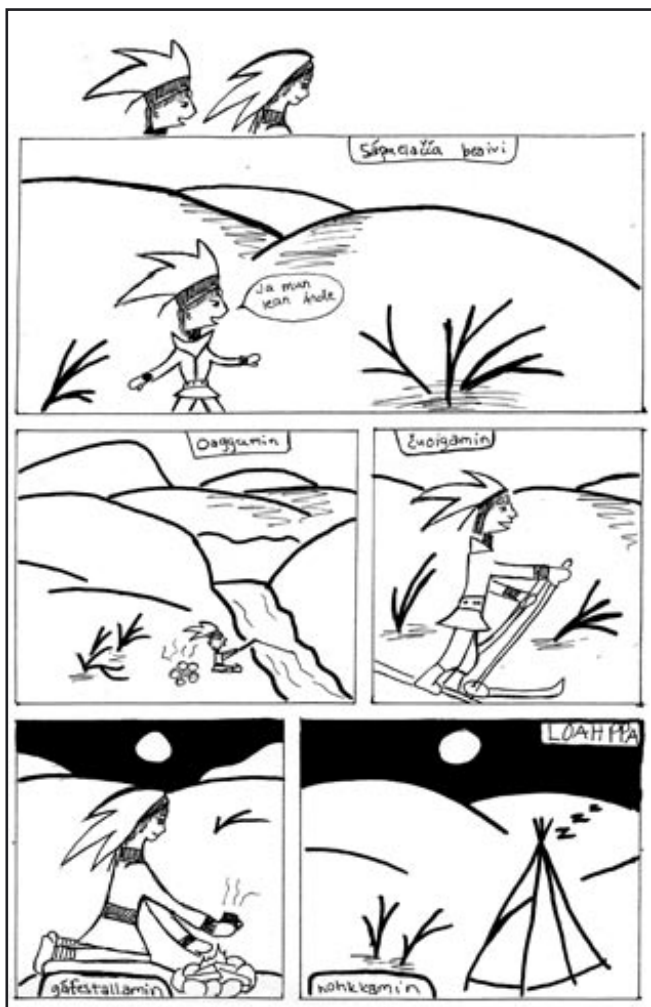
2. Kim Rasmus, Ohcejotnjálmmi
skuvla/Utsjokisuun koulu, 6.lk.



3. Leena Fofonoff da Almira Gerasimoff,
Če'vetjäu'r škooul /Sevettijärven koulu 5 ja 6. lk.

Logahat/Lukio

1. Henry Tapani Valle, L2. Ohcejoga sámelogahat/Utsjoen saamelaislukio



2. Maiju Alaraudanjoki, L1. Ohcejoga sámelogahat

3. Inga Koivisto, L1. Ohcejoga sámelogahat.



Oassi ráidogovain almmuhuvvo girjjis, masa čohkkejuvvojit bearralat ovddit jagiid dáiddadáhpáhusaid čállošii ja govvadáidagiin. Oassi almmustu- vvo maiddá ”Taikalamppu” -prošeavtta prentosiin.

Musihkkagilvuu bohtosat

Musihkkašládjan ledje konseartamusihkka, álbmotmusihkka, rap, reggae, dancemusic, geahppa musihkka, jazzmusihkka sihke rock- ja popmusihkka.

Turkui Nuorra Kultuvra dáhpáhussii välljejuvvojedje 3 joavkku: anárašgielat joavku Jussá, Piákká ja neidah (4-6 lhk), Uđas –joavku maid Anáris bihtáin Ovlá ja vel Vuohču joavku SomBy Mari Boine bihtáin Alla hearrát guhkin Oslos.

0 – 3 lk



1. Purkâčiivgah,
Anára vuolledássi/Inarin ala-aste;
”Täälvist kal lii juonâs/Juhcá jullá”

Osa sarjakuvista julkaistaan kirjassa, johon kootaan helmiä edellisvuosien taidetapahtumien kirjoituksista ja kuvataiteesta. Osa julkaistaan lisäksi ”Taikalamppu” -projektin julkaisuissa myöhemmin.

Musiikkikilpailun tulokset

Musiikkikilpailun lajit olivat konserttimusiikki, kansanmusiikki, rap, reggae, dancemusic, iskelmämusiikki, jazzmusiikki sekä rock- ja popmusiikki.

Turun Nuori Kulttuuri –tapahtumaan valittiin 3 ryhmää: inarinsaamenkielinen ryhmä Jussá, Piákká ja neidah (4-6 lhk), Uđas niin ikään Inarista kappaleella Ovlá ja lisäksi vuotsolaisryhmä SomBy Mari Boinen kappaleella Alla hearrát guhkin Oslos.



2. Kolmoset,
Čeavetjávrrri skuvla/Sevettijärven koulu;
”Tutbaja” –leu´dd



3. Xia & Irina,
Anára vuolledássi/Inarin ala-aste;
”Ráhkistat go mu?”



4-6 lk

1. Jussá, Piäkká ja nieidah,
Anára vuolledássi/Inarin ala-aste;
“Sáará-Márjá”



2. Tanttšaaajat,
Čeavetjávrrri skuvla/Sevettijärven koulu;
“Ainamilaadu” – rumbučájáhus

3. Buoidagat,
Gárasavvona skuvla/Karesuvannon koulu;
”Čáppa jurdagiguin geasseorohagaide”



7-9 ja lukio

1. SomBy,
Vuohču skuvla/Vuotson koulu;
“Sápmi rocks”



2. Uđas,
Anára badjedássi/Inarin yläaste;
“Ráhkistat go mu” ja “Ovllá”



3. Aanaar tuškâ,
Anára badjedássi/Inarin yläaste;
“Vuástás”
já “Ohtâ mist”



Sierramáinnašupmi/kunniamaininta:
Nástemánázat: The move, Eanodaga vuodđoskuvla/ Enontekiön peruskoulu ja lukio

<http://www.samediggi.fi/>
[http://www.peda.net/veraja/
saame/saamelaiskarajat/
daiddadahpahus](http://www.peda.net/veraja/saame/saamelaiskarajat/daiddadahpahus)